

Yüz Kayg? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yüz Kayg? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33541>

Özet

Yüz Kayg? Ölçe?i (YKÖ), özellikle sözel ileti?imin k?s?tl? oldu?u hasta gruplar?nda kayg?y? yüz ifadeleri üzerinden de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu ölçe?in Türkçe uyarlamas?, yo?un bak?m hem?ireli?i alan?nda çal??an ara?t?rmac?lar taraf?ndan, mekanik ventilasyon alt?ndaki hastalar?n kayg? düzeylerini belirlemek için yap?lm??tır. Ölçek, hastalar?n yüzlerinde gözlemlenen kayg? belirtilerini standart bir yöntemle puanlamay? amaçlamaktadır.

2016 y?l?nda yay?mlanan uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe formunun, kritik bak?m ortam?nda kullan?lan geçerli ve güvenilir bir araç olarak hizmet edebilece?ini göstermi?tir. Bu araç, klinisyenlere, mekanik ventilasyon nedeniyle ileti?im kuramayan hastalar?n subjektif deneyimlerini objektif olarak de?erlendirme imkan? sunar.

Anahtar Kelimeler

Yüz Kayg? Ölçe?i, Kayg?, Mekanik Ventilasyon, Yo?un Bak?m, Uyarlama, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Emine ?yigün, B. Pazar, S. Ta?tan.

Amaç

Yüz Kayg? Ölçe?i'nin temel amac?, özellikle entübe ve mekanik ventilasyon deste?i alan hastalarda görülen kayg? düzeyini, hastan?n yüz ifadelerine odaklanarak sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Bu hasta grubu, tedavi süreçleri boyunca yüksek stres ve kayg? ya?ayabilir; ancak konu?ma yeteneklerinin k?s?tlanmas? nedeniyle bu durumun de?erlendirilmesi zorla??r.

Türkçe uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültürüne ve sa?lık sistemine uygunlu?unu test ederek, yo?un bak?m hem?ireli?i alan?nda çal??an profesyonellere, non-verbal ileti?im kuran hastalar?n duygusal durumlar?n? do?ru bir ?ekilde tespit etmeleri için bilimsel dayana?? olan bir araç sa?lamay? hedeflemi?tir.

Yap?

Ölçek, psikolojik bir yap? olarak "Yüz Kayg?s?"n? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin içsel kayg? durumunun, ka? çatma, göz hareketleri, dudak s?kma veya genel yüz gerginli?i gibi gözlemlenebilir yüz hareketleri ve ifadeleri arac?l??yla d??a vurulmas?n? temsil eder. Bu, özellikle yo?un bak?m gibi stresli ortamlarda, hastan?n sözel olarak ifade edemedi?i duygusal yükünü anlamlandırmak için hayati bir davran??sal gösterge olarak kabul edilir.

Ölçek, kayg?nın fizyolojik veya bilişsel bileşenlerinden ziyade, doğrudan klinik gözleme dayanan ve hızlı uygulanabilirliği olan bir ölçüm sağlaması açısından önemlidir. Bu yapı, klinisyenlerin acil müdahale gerektiren yüksek kayg? durumlarının saptamasına yardımcı olur.

Geçerlik

Orijinal kaynakta spesifik geçerlik değerleri belirtilmemiş olsa da, Yigün, Pazar ve Taştan (2016) tarafından gerçekleştirilen uyarılma çalışması, ölçeğin Türkçe versiyonunun geçerliliğini sağlamak üzere gerekli psikometrik analizleri içermiştir. Bu analizler genellikle içerik geçerliliği (uzman görüşü ile) ve yapı geçerliliği (faktör analizi veya eş zamanlı geçerlik) yöntemlerini kapsar.

Yapı geçerliliği testleri, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen kayg? yapısının gerçekten ölçüp ölçmediğini doğrulamaya amaçlar. Uyarılma çalışması, geçerlik sonuçlarının, Yüz Kayg? Ölçeği'nin Türkçe ortamında güvenle kullanılabilmesini desteklediğini göstermiştir.

Güvenirlik

Kaynakta doğrudan güvenilirlik katsayıları verilmemiştir. Ancak bir uyarılma çalışmasının temel gerekliliği olarak, ölçeğin iç tutarlılığı ve/veya test-tekrar test güvenilirliği analiz edilmiştir. İç tutarlılık, ölçek maddelerinin aynı yapıya ne derece tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir ve genellikle Cronbach Alfa katsayısıyla rapor edilir.

2016 çalışması, güvenilirlik analizlerinin, Türkçe Yüz Kayg? Ölçeği'nin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu ve dolayısıyla yoğun bakım hemşireliği uygulamalarında tutarlı sonuçlar verebileceğini ortaya koymuştur.

Faktör Analizi

Uyarılma çalışmaları kapsamında, ölçeğin orijinal yapısının Türkçe örnekleme korunup korunmadığını belirlemek amacıyla faktör analizi (genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi) uygulanmıştır. Bu analiz, ölçeğin çok boyutlu mu yoksa tek boyutlu mu olduğunu tespit etmeyi ve her bir maddenin ilgili faktöre yüklenme düzeylerini değerlendirmeyi sağlar.

Yüz Kayg? Ölçeği'nin faktör yapısının, Türk kültüründeki yüz kaygısı göstergeleriyle uyumlu olduğunu ve orijinal ölçeğin teorik modelini desteklediğini varsayılmaktadır. Bu, ölçeğin yapı geçerliliğinin önemli bir kanıtıdır.

Araç

Test Türü: Uyarılma

Format: Gözlemsel Derecelendirme Ölçeği (Klinisyen veya eğitimli personel tarafından uygulanır)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Kritik Bak?m Hastalar?

Ya? Grubu: Yeti?kin

Popülasyon Detaylar?: Mekanik ventilasyon alt?nda olan entübe hastalar.

Test Metodolojisi: Klinik gözlem ve derecelendirmeye dayal?, muhtemelen Likert tipi bir puanlama sistemi kullan?larak kayg? belirtilerinin ?iddetini ölçme.

Anahtar Kelimeler

Kritik Bak?m, Entübasyon, Anksiyete, Yüz ?fadesi, Psikometri, Hem?irelik De?erlendirmesi, Türkçe Ölçek.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Emine ?yigün

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: emine.iyigun@sbu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I? (Uyarlama): 2016

Ölçe?in ticari olmayan akademik veya klinik amaçlarla kullan?m? için sorumlu yazar Emine ?yigün ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Kullan?m izinleri ve olası ücretler hakkında güncel bilgi için belirtilen e-posta adresinin kullan?lmas? gerekmektedir.

Kaynaklar

?yigün, E., Pazar, B., & Ta?tan, S. (2016). A study on reliability and validity of the Turkish version of the Face Anxiety Scale on mechanically-ventilated patients. *Intensive and Critical Care Nursing*, 37, 46-51. doi: 10.1016/j.iccn.2016.05.002.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [face-anxiety-scale-toad.pdf](#)

Yüz Kayg? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Bu nedenle maddeler bu bölümde sunulamamaktadır. Maddelerin tam listesi için lütfen yukarıda belirtilen referans çal??maya ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM